

Слово на Българския патриарх Даниил на първата му литургия като Софийски митрополит

Ваши Високопреосвещения,
Ваши Преосвещения,
Обични в Господа братя и сестри,

На днешната 2-ра Неделя след Петдесетница празнуваме паметта на Всички светии, просияли от нашите предци. След като миналата неделя празнувахме паметта на Всички светии, в което се изразява продължаващото дело на Господ Иисус Христос за просвещение, посвещение и спасение на човешкия род, днес празнуваме по-специално тези наши предци, които чрез вярата си в Бога, чрез стремежа да живеят по примера, който Господ Иисус Христос ни показва и ни заповяда, като се стараеха да се украсяват с нетленните Христови добродетели, достигнаха края на нашата вяра – спасението на нашите души.

Славен празник е когато едно семейство, когато един род се събере на родова среща и се зарадват, и празнуват, например рождения ден на някого от рода. Всички се радват, но радостта е някак си по-човешка. Колкото и близки да сме, колкото и да се радваме по човешки, все пак остава една непълнота, една незадоволеност, ако я няма пълнотата на вярата. Ако я няма радостта от това, че живеем с истината. Ако я няма радостта, от това, че сред нас е Господ Иисус Христос, Който ни дава такава радост, която не оскъдява. Който ни дава такава истина, с която човек никога не ожаднява, а истина, която изпълва и дава смисъл на живота, самата тя е животът – Господ е казал: „Аз съм Пътят, Истината и Живота“ (Йоан 14:6).

Затова на днешния ден празнуваме паметта на всички онези наши предци, които в края на своя живот, с излизането от този свят Господ е засвидетелствал, че са Му угодили и ги е приел в Своите небесни селения. По стародавна традиция в Църквата този ден, особено при мъчениците, когато са преминавали от временния във вечния живот, се е празнувал като рожден ден на мъченика за царството Божие. Помислете си рождените дни на колко хиляди, или десетки хиляди, милиони може би, предци от нашия народ днес са на Божествената трапеза заедно с нас. Всички благодарим на Бога за Неговата велика милост, че се разпна за нас, даде живота си, посвети се за нас, за да можем ние да живеем чрез Него. За да можем да сме там, където е Той – и тук, сега, в сегашния живот, според възможностите на ограничената ни природа, но в пълнота там, където ни е призовал и където, както сам Той казва отиде да ни приготви място (Йоан 14:2). Там, когато радостта ни ще бъде пълна (Йоан 15:11), необезпокоявана от преходността, от грешките, които допускаме, от невниманието и от другите наши слабости, с които разпиляваме тази радост в нашия живот.

Велик и благословен празник! Радваме се за тази радост, която и св. Неделя е имала, когато е претърпявала мъченията и когато е устоявала във вярата, въпреки всичката болка. Въпреки цялото отхвърляне на множеството от тези близки, които са я познавали, но за радост на християните е устоявала във вярата. Ето тази радост изпълва нашите души днес. И ако се запитаме за колцина девойки днес тази радост е позната? Колко са момичетата от 16, 17 до 23 годишна възраст, които са готови да страдат, но да не отстъпват от вярата си? Тук виждаме колко огромна работа предстои пред нас, да засвидетелстваме (вярата) пред болшинството от обществото ни, което не познава тази радост, не познава тази сила, която Господ дава. Не познава пълнотата на радостта, на мира, на живота в Бога. Всички ние имаме това

задължение, призвание – да свидетелстваме пред външния свят за превъзходството на Христовата вяра, на Христовия живот пред живота по стихиите. За това колко е смислена, за това колко е изпълнена с истинско вдъхновение, с истинска радост тази благодат, която Господ дава в Църквата, която ни укрепява да преодоляваме изпитанията. Която в мирно време събира нашите мисли и ни призовава да не се разсейваме по празни неща и празно да прекарваме нашето време, а да се стараем действително, с ума си и със сърцето си да пребиваваме в Бога. Защото преходен е образът на този свят, а Господ пребъдва во веки и ни призовава в това преходно време да се обръщаме към Него и да усвояваме тези непреходни блага, които Той ни дава, да устояваме в този живот.

Радваме се с тази радост и виждаме смисъла на усилията и на светия Боян Енравота, трудовете на светите братя Кирил и Методий, изключително неимоверните изпитания, които премина св. цар Борис, търпението, с което св. Йоан Рилски издигаше ръце в Рилската пустиня и изпросваше Божиата благодат, и стана молитвеник за всички нас. Всички онези светители, архиереи, свещенослужители, служители в държавната администрация и във всички обществени сфери, които живяха търпеливо и добросъвестно, стараейки се да оделотворяват Христовите добродетели в своя живот. И както приживе допринасяха за благоденствието, за устройването на нашата държава, устройването на Църквата, устройването на обществото ни, така и след този благочестив живот, в който бяха засвидетелствани, сега те са наши ходатаи – пред Бога, за всички нас.

Велико нещо е това да имаме толкова предци, които да предстоят пред Божия престол. Може ли да си помислим, че има друг път за нас, братя и сестри? Може ли да си помислим, че може да изоставим завета на всички тези, които живеяха с вяра и ни завещаха да я пазим като зениците на очите си? Защото тази вяра е което ни води при Христа. Няма човек, който да живее със знание. Всички човеци живеят с вяра. Но вярата на колко човеци ни води при Бога? Мнозина казват, че могат да живеят крадейки и да им бъде добре. Мнозина мислят, че могат да живеят както си желаят по стихиите на света и изпитват някаква радост, но тя е толкова преходна и толкова нетрайна, че не е достойно за нас като разумни същества, надарени с Божия образ и със свобода да пропиляваме така времето си и да живеем с вяра, която не принася полза. Но да пазим тази вяра, която държаха нашите предци, за която се трудиха, за която се бориха и даваха живота си, но устояваха в тази вяра. Техните души и сърца останаха непричастни на злото, на омразата, на лъжата, на корупцията, на отмъщението, на завистта. Бореха

се с пот и кръв да очистят душите си от тези пороци и страсти, които отделят човешката душа от Бога, които разстройват самата наша душа и взаимоотношенията помежду ни.

Нашата вяра е практическа, тя е много свързана с нашия живот. Ние живеем тъй, както вярваме. За това да пазим тази вяра, да не се съчетаваме и ние с празни неща, с маловерие. Да не допускаме маловерието да отвлича и мислите, и желанията, и волята ни. А целеустремено да следваме пътя, който са ни завещали всички светци, просияли от нашия род. Още тук ще изпитаме радостта и тази укрепваща Божия благодат, която ще ни окуражи и ще ни подкрепи по този път. И дай Бог чрез нашето свидетелство онези, които не са познали благодтта и мира Христов, да се присъединят и да тръгнат по този път, който води към спасението. Защото такава е волята Божия спрямо нас – да познаем всички човеци Истината и да се спасим.

Благодаря на Техни Високопреосвещенства: Митрополита на САЩ, Канада и Австралия Йосиф, Великотърновския митрополит Григорий, Сливенския митрополит Арсений; на Техни Преосвещенства: Мелнишкия епископ Герасим, Тивериополския епископ Тихон, Браницкия епископ Пахомий, Белоградчишкия епископ Поликарп, Велбъждския епископ Исаак, на вас, боголюбиви отци, и на всички вас, братя и сестри, които дойдохте на днешния ден да се зарадваме и да прославим Бога за Неговата велика милост.

Угодно е било на Бога заедно да се трудим за нашето спасение. Нека имаме и молитвената подкрепа, и всяческата подкрепа един към друг по пътя към царството Божие. Да имаме Неговата милост и благодат, да ни подкрепя и ние да достигнем края на нашата вяра – спасението на душите ни.

Божие благословение да бъде над всички нас. Амин!

† ДАНИИЛ

Митрополит софийски и Патриарх български

Гр. София, катедрален храм „Св. вмчца Неделя“, 07.07.2024 г. – храмов празник и Неделя на Всички български светии

bg-patriarshia.bg